

Lezen: Mattheüs 2: 1-12 HSV

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het Bijbelgedeelte dat vanmorgen centraal staat, is een veelbesproken gedeelte. Allerlei verschillende meningen en interpretaties zijn er in de loop van de tijd over ontstaan.

De grote ster, de wijzen uit het Oosten als niet Joden, overpriesters en schriftgeleerden die niets door hebben, koning Herodes de bedrieger, het zijn allemaal thema's in het Bijbelgedeelte die vragen oproepen.

Laten we het Bijbelgedeelte eens nader bekijken om te zien wat het gedeelte ook ons vandaag in het begin van 2012 te zeggen heeft.

Het is goed om ons te realiseren dat Mattheüs het evangelie vooral met het oog op de Joden heeft geschreven. Dat is al te zien in het eerste hoofdstuk van het evangelie. Mattheüs begint met het geslachtsregister, met de stamboom van Jezus.

Nu zijn sommige mensen daar heel erg in geïnteresseerd, maar velen zegt het niets. Maar voor Joden is het zeer belangrijk om te lezen dat Jezus in geslachtslijn staat van Abraham en David.

Mattheüs doet ook heel erg zijn best om te laten zien dat in Jezus allerlei profetieën uit het Oude Testament worden vervuld. Hij wil graag aantonen dat Jezus de al lang verwachte Messias is.

En juist alleen Mattheüs, die schrijft voor Joodse lezers, beschrijft ons dat niet-Joodse geleerden van verre kwamen om de Koning van de Joden te aanbidden en vereren.

Mattheüs begint met te vermelden dat Jezus geboren is in Bethlehem in Judea. Vreemd, Jeruzalem is toch de koningsstad, zou je denken, maar het land Israël is niet meer wat het was ten tijde van koning David. Het land staat onder vreemde heerschappij. Een zekere Herodes, afkomstig uit Edom, is nu koning in Jeruzalem.

Dé Koning van de Joden wordt niet geboren in de plaats waar nu een vreemde koning is, maar volgens profetieën in het plaatsje Bethlehem. We hebben daar samen bij stilgestaan op 1e Kerstdag.

Het bericht van de geboorte van de Koning van de Joden komt ook in Jeruzalem, maar wel op een heel opvallende manier. Er komen wijzen uit het Oosten naar Jeruzalem, er staat eigenlijk dat het magiërs waren.

Het verhaal begint niet bij het moment dat zij een ster zagen, maar op het moment dat zij aankomen in Jeruzalem. Mattheüs wil ons dan ook meer vertellen over Jeruzalem dan over die wijzen. Het draait om het Jeruzalem, de heilige stad, die niet weet van de geboorte van de Koning der Joden.

Waar de wijzen precies vandaan kwamen, zal voor ons altijd een raadsel blijven. Wie ze precies waren trouwens ook. In de geschiedenis werden het op een gegeven moment drie koningen en kregen ze de namen Baltasar, Mechior en Caspar.

In de Bijbel lezen we daar niets over. Ook niet over het aantal van drie. Men kwam waarschijnlijk op drie omdat met drie geschenken bij zich had. De wijzen brachten de Koning der Joden goud, wierook en mirre. En dus niet zoals een dochttertje van een collega dacht: bier, rook en Mirthe.

Die wijzen waarvan wij niet weten waar ze vandaan kwamen en wie het precies waren, komen in Jeruzalem en denken misschien de plaats bereikt te hebben, waar de Koning van de Joden geboren moest zijn.

Je vraagt je af of de ster die ze gezien hadden hen enigszins misleidt had, of dat ze de plaats toch niet helemaal goed hadden ingeschat. Bethlehem ligt immers niet zo ver van Jeruzalem, dus misschien was het voor de wijzen ook lastig inschatten. Eerder denk ik dat onze Heer hen gebruikt heeft om de overpriesters en schriftgeleerden in Jeruzalem wakker te schudden voor dit wereldnieuws.

De wijzen lopen in de stad te zoeken en ik stel me zo voor dat ze aan deze en gene gevraagd hebben: 'Weet u misschien ook waar de Koning der Joden is geboren?' En het kon niet uitblijven, het zoeken van de wijzen kwam ook koning Herodes ter ore.

Herodes schrok behoorlijk toen hij hoorde dat mensen op zoek waren naar de Koning der Joden die geboren zou zijn. Het was natuurlijk ook een enorme bedreiging voor zijn positie. Herodes laat dan ook allen die hem mogelijk kunnen helpen optrommelen. Hij wil weten waar die Koning geboren is.

Ik weet niet of het u opgevallen is bij het lezen, maar er staat dat hij wilde weten waar de Christus geboren is. De wijzen vroegen waar de Koning geboren is en Mattheüs schrijft dat Herodes wilde weten waar de Christus geboren is.

Dat deed Mattheüs omdat het in beide titels om dezelfde persoon gaat. De Messias is de gezalfde Koning der Joden. Als wij Jezus dus Christus noemen dan erkennen we Hem daarmee ook als koning. En als we Hem als koning erkennen heeft dat natuurlijk ook wel wat gevolgen want dan behoren we Hem ook te dienen.

Dat waren overigens niet de plannen van Herodes. De geleerden in Jeruzalem weten Herodes te vertellen dat de Christus volgens de profetieën in Bethlehem geboren zou worden. Daarop roept Herodes de wijzen bij zich omdat hij wil weten wanneer zij de ster hebben gezien.

Vervolgens stuurt Herodes de wijzen naar Bethlehem om hen te laten uitzoeken waar de Koning is geboren met het uitdrukkelijke verzoek om als ze Hem hebben gevonden dit aan hem te melden zodat hij Hem ook kan eren. Ja, mooie vrome praatjes van die Herodes.

Als de wijzen dan richting Bethlehem vertrekken is daar weer die ster. Men reisde in die tijd wel vaker 's nachts omdat het dan een stuk koeler is. De ster wijst hen de weg naar Bethlehem. De ster was voor de wijzen het bewijs dat ze op de goede weg zaten.

Aangekomen gaan ze het huis binnen, lazen we. Al onze kerststallen ten spijt, de wijzen waren daar niet aanwezig. Er is al een tijd verstreken als de wijzen bij Maria en het kind Jezus aankomen. Er zijn mensen die denken dat het al ongeveer een jaar na Jezus' geboorte is als de wijzen aankomen in Bethlehem.

Als de wijzen het huis binnengaan dan knielen ze neer voor Jezus, de Koning der Joden. Ze brengen drie geschenken zoals ik eerder zei: goud, wierook en mirre. De drie geschenken hebben in de loop van de geschiedenis allerlei betekenissen gekregen.

Zo zou het goud Jezus als koning toekomen, de wierook als God en de mirre als mens. De mirre zou dan ook wijzen op de dood van Jezus die binnen het christelijk geloof een heel speciale betekenis heeft gekregen.

Later kregen de geschenken ook betekenis als voorbeelden voor ons. Wij zouden Christus overeenkomstig de drie geschenken van de wijzen cadeau's moeten geven als een gelovig hart, toegewijde gebeden en het doden van onze vleselijke leven. We komen hier straks nog even op terug.

Als de wijzen Jezus Christus hun geschenken en aanbidding gebracht hebben, reizen ze via een andere weg terug en vertellen Herodes niets over wat ze gezien hebben, dankzij een droom die de God hen had gegeven.

Het verhaal schetst ons een tegenstelling tussen de wrede, machtige koning Herodes met de overpriesters en schriftgeleerden in Jeruzalem en het weerloze Kind in Bethlehem dat de Koning der Joden is. Herodes de koning met bloed aan zijn handen. U weet waarschijnlijk hoe hij reageerde toen hij ontdekte dat de wijzen niet bij hem terugkwamen: alle kinderen tussen nul en twee jaar in Bethlehem liet hij ter dood brengen.

Mensen kunnen over lijken gaan om macht te krijgen en aan de macht te blijven. Herodes wenste de macht van de Koning der Joden niet te erkennen. En wat doen wij? Erkennen wij Jezus wel als de Koning, niet alleen van de Joden maar ook van onszelf?

Het verhaal over de wijzen wijst ons op liefde. Liefde van de wijzen voor de nieuwgeboren Koning. Ze hadden er een hele reis voor over om Hem geschenken te brengen en te aanbidden.

Maar meer nog mag het ons wijzen op Gods liefde voor ons. Hij kwam onze aardse werkelijkheid binnen als een klein en hulpbehoevend kind. Hij kwam om ons te verlossen van schuld en ellende. Hij kwam om ons weer toekomst te geven. Hij kwam om ons in ons leven een richting te wijzen.

Heel ons leven mogen wij op Hem bouwen en ons aan Hem toe vertrouwen. Hij voerde de strijd, Hem is onze hulde gewijd .Ik bouw op U, mijn Schild en mijn Verlosser. Niet eenzaam ga ik op de vijand aan. Sterk in uw kracht, gerust in uw bescherming.

Halluja, lof zij Jezus Christus, de Koning der Joden. Amen.